

Hold:	3x DA skr (1)
Navn:	Elevnr. 4
Fag:	Dansk, Skriftlig (7967A-Gym bekend,)
Dato for prøveafleggelse:	24-05-2024

Populærvidenskabelig formidling

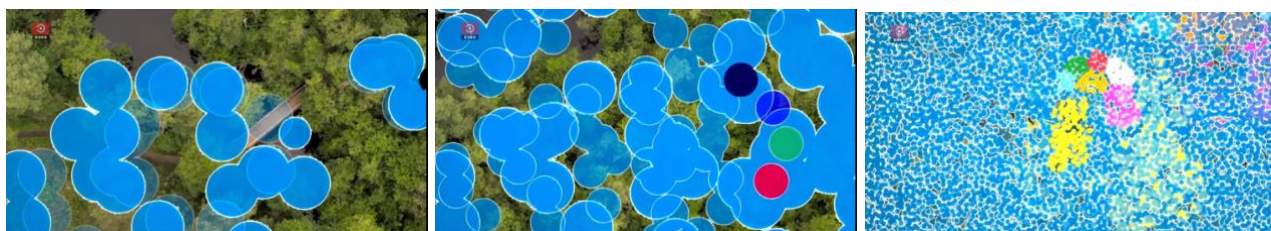
Helt tilbage for mange, mange år siden, da der først blev skabt liv på jorden, kunne de bitte små organismer ikke ret meget, men de kunne formere sig og mangfoldiggøre sig selv, og det siges, at det var sådan alt liv på jorden blev skabt i tidernes morgen. Frihed er et grundlæggende begreb som er enormt vigtigt for os mennesker, men ikke mindst også for dyrene, det stammer nemlig helt tilbage fra små organismer, som nærmest intet kunne, men de vidste de havde frihed til at bevæge sig hvor end hen de havde lyst. Alt dette og mere til belyser dokumentarserien ”Historien om menneskehjernen – Begyndelsen” (DR2, 2023), hvor Peter Lund Madsen er vært og fortæller. Gennem denne analyse vil der blive taget udgangspunkt i et uddrag fra første episode, som består af en sammensætning af to klip herfra.

Dokumentarfilmen gør brug af nogle forskellige virkemidler, når der skal formidles videnskabelig viden. Peter Lund Madsen, forklarer i starten noget om hvordan livet kan påvirke sine omgivelser på, som det kan gøre, ved at ændre sig selv. Han formidler viden om, at de aller første liv på jorden, sikkert har lignet en mørk slimet masse, hvor han her sidder med et glas i hånden, hvor man kan se den type masse han sammenligner de første liv på jorden med. I disse klip er billedbeskæringen først halvnær og derefter er det et klassisk nærbillede, hvor man tydeligere kan se den brune, mørke masse han snakker om. Så her gør brug af virkemidlet billedbeskæring, for at fremme og vise den genstand der bliver omtalt:

Overordnet set er der tre krav populærvidenskabelig formidling skal opfylde. Det første krav handler om, at den populærvidenskabelige formidling skal være let forståelig for dens modtager også selvom modtageren ikke på forhånd, har faglig viden om emnet. Så når der indgår svære begreber eller lignende, skal de forklares eller eksemplificeres, så modtageren forstår det afsenderen, prøver at formidle. Dette er derfor et meget vigtigt krav, som skal være opfyldt. Dette krav opfylder, som vært og fortæller Peter Lund Madsen, gør brug af ved, da han forklarer

hvordan livet helt fra starten har kunne ændre sig selv og er i stand til at formere sig og mangfoldiggøre sig. Dette gør han ved at illustrere nogle bobler hen over skærmen, imens han fortæller at boblerne viser de første livsformer på jorden. Som sagt kunne disse organismer formere sig og mangfoldiggøre, han fortælle at når livet formere sig, så er det gener der bliver brugt til det. Fordi gener muterer sig, og hele tiden ændre sig en lille smule, dette vises ved at der kommer flere og flere bobler, som deler sig og nogle har endda forskellige farver, som er ment til at illustrere hvordan generne konstant er i ændring. Dette kan ses omkring tiden 00:01:43-00:02:55:

Her opfyldes altså et af de tre overordnede krav som den populærvideenskabelige formidling, skal indeholde for at være opfyldt. Det er nemlig let forståeligt for modtageren også selvom modtageren ikke på forhånd, har faglig viden om emnet, og det frembringes specielt ved illustrationen af boblerne hen over skærmen og den voiceover stemme som undervejs forklarer hvad der ses på skærmen. Dette gør det meget visuelt og nemmere forståeligt for modtageren, nærmest ligegyldigt hvilken aldersgruppe man tilhører.

Et andet krav handler om at afsenderen skal forholde sig ærligt til den viden, de gerne vil formidle til modtageren. Selvom det måske ikke er muligt at have alle detaljer med, så bliver de mest nødvendige informationer nødt til at være der, så modtageren for eksempel kan selv kan træffe en kvalificeret beslutning på baggrund af den specifikke fremstilling. Altså skal vigtige informationer ikke tilbageholdes for modtageren, selvom afsender mener det er for kompliceret at for modtageren, så er det afsenderens opgave at gøre det nemmere at forstå, for alle. Udover dette må det ikke fremstå ensidigt, grundet det er et videnskabeligt emne der skal formidles, så der vil og skal altid være usikkerheder forbundet med den viden der formidles. Dette er nemlig med til at gøre informationerne og afsenderen mere troværdig, hvis afsenderen kan vise, at deres egne svagheder. Dette gør Madsen ved at hive andre personer med ind i udsendelsen, både for at kunne inkludere mere troværdig viden i programmet, og så hele udsendelsen er så troværdig som muligt.

Det nærmest vigtigste krav i populærvidenskabelig formidling er dog, at det skal være underholdende, da den ellers ikke opfylder sit vigtigste formål, som er at, blive set, læs eller hørt. Men selvom den underholdende del er enormt vigtig for denne slags formidling, så skal det faglige indhold ikke desto mindre også være i orden, herunder medfølger kravet om at forholde sig ærligt til den videnskabelige viden, der skal formidles videre. Han gør det underholdende ved, at i første del af udsendelsen foregår i en kano, med hans nevø Modig, som er ekspert i dyr, og hans lægekollega Ulla, som er ekspert i kano. At han har udvalgt hans nevø som værende ekspert i dyr og hans lægekollega som værende ekspert i kano er meget underholdende, da de måske ikke ville være de mest typiske valg for en dokumentar, da et barn nok ikke har helt samme mængde viden som en voksen kunne have. Også fordi en læge måske normalt heller ikke er det mest kvalificerede bud på en der er god til at sejle og styre en kano.

Men helt generelt er hele udsendelsen underholdende, men den er specielt underholdende og fangende, da han snakker om princippet i at, hjernen sidder der hvor alle de vigtigste beslutninger bliver taget. Her afspilles et klip fra hans computer hvor han går på fortovet og efter et par sekunder går ind i en anden mands skulder, og den fremmede mand derefter råber: ”Årh se dig dog for! Tænker du med røven!” (00:04:40-00:04:48), hvor Madsen derefter stopper videoklipet og siger: ”Nej, det gør jeg rent faktisk ikke, jeg bruger mit gode hoved. For det er der munden, synssansen, høresansen, lugtesansen og smagssansen er placeret, det er der maden kommer ind i systemet. Det er dér alle de vigtige beslutninger skal træffes” (00:04:49-00:05:05). Herefter fortæller han om, at intet dyr har sin hjerne, sidder nær røven, og i mellemtiden under denne forklaring afspilles der et par gange klippet, hvor den fremmede mand råber ”røven”, hver gang dette ord skal benyttes. Hvilket fremstår meget humoristisk og som om det bliver gjort lidt grin med den fremmede mand, på den måde at klippet hvor den fremmede mand råber ”røven!” bliver afspillet gentagende gange.

Overordnet set kan man vurdere, at den populærvidenskabelige formidling i højere grad er vellykket, grundet det er en meget underholdende udsendelse, specielt omkring klippet med hændelsen på fortovet med den fremmede mand og den før og efterfølgende forklaring. Derudover gør Madsen det også let forståeligt for modtageren, og han sørger for, at alle kan forstå de videnskabelige informationer som bliver formidlede. Til sidst forholder han sig også ærligt til viden, ved at han har inkluderet en insektekspert fra Statens Naturhistoriske Museum, som kilde til at forklare, hvordan et insekters hjerner fungerer. Altså viser han, at han godt er klar over der er

andre end ham selv, som har indeholder mere viden om emnet. Også i og med at, han trækker hans nevnø med i programmet som dyreekspert.